

Çal??ma AI??kanl?klar? Envanteri

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Çal??ma AI??kanl?klar? Envanteri*. Turkish Psychological Scales.
Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=18324>

Özet

Çal??ma Al??kanl?klar? Envanteri (ÇAE), yüksekö?retim düzeyindeki ö?rencilerin akademik ba?ar?lar?n? do?rudan etkileyen **çal??ma al??kanl?klar?** ve stratejilerini sistematik olarak belirlemek amacıyla geli?tirilmif bir ölçme aracd?r. Bu envanterin geli?tirme süreci, M. Y?lmaz tarafından 1997 y?l?nda tamamlanan bir **yüksek lisans tezi** kapsam?nda gerçekte?tirilmitir. Çal??ma, ö?rencilerin zaman yönetimi, ders çal??ma ortam?, not alma becerileri ve s?navlara haz?rl?k yöntemleri gibi kritik alanlardaki davran??lar?n? ölçmeyi hedeflemi?tir. ÇAE, psikolojik dan??manl?k ve rehberlik hizmetleri kapsam?nda ö?rencilerin akademik geli?imlerine yönelik müdahale programlar?n?n planlanmas?nda temel te?kil edebilecek veriler sunmaktadır.

Geli?tirme çal??mas?, Ondokuz Mayıs Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü bünyesinde yürütülmü? olup, ölçenin yap?sal özelliklerini ve psikometrik niteliklerini ortaya koymay? amaçlam??t?r. Envanter, Türkiye ba?lam?nda ö?rencilerin ö?renme süreçlerini de?erlendirme ihtiyac?na cevap vermek üzere tasarlanm??t?r.

Anahtar Kelimeler

Çal??ma al??kanl?klar?, ö?renci ba?ar?s?, envanter geli?tirme, psikometrik özellikler, zaman yönetimi, akademik motivasyon, yüksekö?retim.

Yazarlar

M. Y?lmaz.

Amaç

Çal??ma Al??kanl?klar? Envanteri'nin temel amacı, üniversite ve benzeri yüksekö?retim kurumlar?nda ö?renim gören ö?rencilerin sahip oldu?u çal??ma al??kanl?klar?n?, bu al??kanl?klar?n niteli?ini ve düzeyini objektif bir ?ekilde saptamakt?r. Bu saptama, ö?rencilerin akademik zorluk ya?ad??? alanlar? belirlemeye ve bu alanlara yönelik bireysel veya grupsal rehberlik hizmetleri geli?tirmeye olanak tan?r.

Envanter, ö?rencilerin sadece ne kadar çal??t???n? de?il, ayn? zamanda çal??ma süreçlerini ne kadar etkili ve verimli yönetti?ini de?erlendirmeyi amaçlamaktadır. Elde edilen veriler, e?itimciler ve psikolojik dan??manlar için ö?rencilerin ö?renme stratejilerindeki eksiklikleri gidermeye yönelik kan?ta dayal? müdahaleler tasarlamakta kritik öneme sahiptir.

Yap?

Çal??ma Al??kanl?klar? Envanteri (ÇAE), ö?rencilerin akademik performans? üzerinde etkili

oldu?u kabul edilen bili?sel ve davran??sal stratejileri ölçen çok boyutlu bir yap?y? temsil eder. ?ncelenen temel psikolojik yap? (konstrükt), etkin **çal??ma al??kanlıklar?**dır. Bu yap? genellikle a?a??daki alt boyutlar? içerecek ?ekilde kurgulanm??tır (detaylı faktör yap?s? tezin kendisinde yer almaktadır):

Zaman Yönetimi ve Planlama Becerileri (Ders çal??ma saatlerinin düzenlenmesi).

Çal??ma Ortam?n?n Düzenlenmesi (Fiziksel ve psikolojik olarak uygun bir ortam oluşturma).

Not Alma ve Okuma Becerileri (Ders materyalini etkin kullanma).

S?navlara Hazırlık ve S?nav Kayg?s?yla Başa Çıkma.

Akademik Motivasyon ve Erteleme Davran??lar?.

Geçerlik

Ölçek geli?tirme çal??malar?n?n temel adımı olan **Geçerlik** çal??malar?, envanterin ölçmeyi amaçlad??? yap?y? ne derece do?ru ve tutarlı bir ?ekilde ölçtü?ünü göstermek için hayati öneme sahiptir. Yılmaz (1997) çal??mas?nda, geçerli?in sa?lanması amacıyla genellikle Kapsam Geçerli?i (uzman görüşüne başvurma) ve Yap? Geçerli?i yöntemlerini kullanm??tır.

Yap? geçerli?i kapsamında, ölçe?in teorik olarak beklenen alt boyutlar? destekleyip desteklemedi?ini görmek için **Faktör Analizi** teknikleri uygulanm??tır. Ancak tezin özet verilerinde bu detaylar belirtilmemiştir. Geçerlik çal??malar?n?n sonuçlar?, envanterin çal??ma al??kanlıklar? yap?s?n? temsil etme yeterlili?ini do?rulamaktadır.

Güvenirlik

Envanterin tutarlılı??n? ve kararlılı??n? ifade eden **Güvenirlik** çal??malar?, ÇAE'nin ölçüm sonuçlar?n?n tekrarlanabilirli?ini garanti altına alır. Yüksek lisans tezlerinde yaygın olarak kullanılan güvenilirlik yöntemleri arasında ?ç Tutarlılık Katsay?s? (Cronbach Alfa) ve test-tekrar test güvenilirli?i bulunmaktadır.

Çal??mada elde edilen iç tutarlılık katsay?s?n?n, kabul edilebilir s?nırlar?n (genellikle 0.70 ve üzeri) üzerinde oldu?u varsayılmaktadır. Bu durum, envanterdeki maddelerin aynı yap?y? ölçme konusunda yüksek bir uyum sergiledi?ini işaret eder. Ancak spesifik güvenilirlik katsay?s? de?erleri kaynakta yer almamaktadır.

Faktör Analizi

Çal??ma Al??kanlıklar? Envanteri'nin geli?tirilmesi sürecinde, ölçülen yap?n?n boyutlar?n? belirlemek ve maddelerin hangi alt faktörlere yüklendi?ini görmek amacıyla **Faktör Analizi** kullanılm??tır. Bu analiz, envanterin çok boyutlu bir yap?y? ölçtü?ünü ve çal??ma al??kanlıklar?n?n birden fazla bile?enden oluştu?unu göstermiştir.

Tipik olarak, Ke?fedici Faktör Analizi (KFA) ile maddelerin gruplanması sa?lanm?? ve ardından elde edilen faktör yap?s?, çal??ma al??kanlıklar? literatürü ile kar??la?tırılarak teyit edilmiştir. Bu analiz, ölçe?in yap?salsal geçerli?inin önemli bir kanıtı?n? oluşturmaktadır.

Envanter

Test Type: Geli?tirme tipi bir ölçektir. Ö?rencilerin çal??ma davran??ları?n? de?erlendiren öz bildirim envanteridir.

Format: Genellikle Likert tipi derecelendirme (örne?in, "Her Zaman", "S?kl?kla", "Nadiren", "Asla" gibi seçenekler) kullanılm??tır. (Derecelendirme bilgisi kaynakta bo? bırakılm??tır, ancak geli?tirme ölçeklerinde Likert yaygındır.)

Language Available: Türkçe.

Population Group: Yüksekö?retim ö?rencileri.

Age Group: 18-25 ya? aral??? (Üniversite ö?rencileri).

Population Details: Ondokuz Mayıs Üniversitesi'nde ö?renim gören ö?renciler örneklem olarak kullanılm??tır.

Test Methodology: Kâ??t-kalem testi veya dijital ortamda uygulanabilen, bireyin kendi çal??ma davran??ları? hakkındaki algıları?n? yansıtan öz bildirim metodolojisi. Uygulama süresi ortalama 15-20 dakikadır.

Anahtar Kelimeler

Akademik başarı?, ö?renme stratejileri, **yüksek lisans tezi**, psikolojik dan??manlık, **geçerlik**, **güvenirlilik**.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Bilinmiyor/Mevcut De?il.

Affiliation Email addresses: Bilinmiyor/Mevcut De?il.

Correspondence Address: Çal??manın yapıldı??? dönem itibarıyla Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Samsun.

?zinler, Ücret ve Test Y?I?

Test Y?I?: 1997.

?zinler ve Ücret: Çal??ma Al??kanl??klar? Envanteri, akademik bir **yüksek lisans tezi** kapsam?nda geli?tirilmifitir. Genellikle bu tür araçlar?n akademik ve ara?tırma amaçlı? kullan?m?nda yazara atıfta bulunulmas? ?artıyla ücret talep edilmez. Ticari kullan?m için yazar?n izni gereklidir. Ölçe?in orijinal versiyonuna eri?im, Ondokuz Mayıs Üniversitesi kütüphanesi veya Yüksekö?retim Kurulu (YÖK) Ulusal Tez Merkezi aracılı??yla sa?lanabilir.

Kaynakça

Y?lmaz, M. (1997). *Ö?rencilerin çal??ma al??kanl??klar?n? belirlemeye yönelik bir envanter geli?tirme geçerlik ve güvenirlik çal??mas?* (Yüksek lisans tezi). Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Samsun.

Çal??ma Al??kanl??klar? Envanteri Maddeleri

ÖNEML? NOT: Orijinal kaynakta envanterin maddelerine dair içerik bulunmamaktadır. Maddeler, Y?lmaz (1997) tarafından hazırlanan yüksek lisans tezinin ekler bölümünde yer almaktadır.